

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 61.653/3
van 5 juli 2017

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 maart 2013 betreffende het inzagerecht en de bemiddeling bij interlandelijke adoptie, wat betreft de programmering van interlandelijke adoptiediensten’

Op 8 juni 2017 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 maart 2013 betreffende het inzagerecht en de bemiddeling bij interlandelijke adoptie, wat betreft de programmering van interlandelijke adoptiediensten’.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 27 juni 2017. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jan SMETS en Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraden, Jan VELAERS en Johan PUT, assessoren, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Rein THIELEMANS, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 5 juli 2017.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

1. Het om advies voorgelegde ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering strekt tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 maart 2013 ‘betreffende het inzagerecht en de bemiddeling bij interlandelijke adoptie’ teneinde een programmering van de erkende interlandelijke adoptiediensten in te voeren. Er wordt bepaald dat het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin (hierna: Kind en Gezin) maximaal drie adoptiediensten erkent en mede op basis van de programmering een gemotiveerd voornemen tot erkenning of weigering van erkenning uitbrengt.

RECHTSGROND

2. Het ontworpen besluit vindt in de eerste plaats rechtsgrond in artikel 16, § 5, van het decreet van 20 januari 2012 ‘houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen’, naar luid waarvan de Vlaamse Regering een programmering van de adoptiediensten opstelt.

Voor het bepalen dat de erkenning gebeurt door Kind en Gezin, kan rechtsgrond worden gevonden in artikel 8, § 2, van het decreet van 30 april 2004 ‘tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin’, gelezen in samenhang met artikel 8, § 1, derde lid, van dat decreet. Naar luid van de eerstgenoemde bepaling kan de Vlaamse Regering binnen het raam van de missie en de taken van Kind en Gezin specifieke opdrachten aan dat agentschap toewijzen. Op grond van de laatstgenoemde bepaling neemt Kind en Gezin taken op zich betreffende binnenlandse en interlandelijke adoptie.

VORMVEREISTEN

3. Gevraagd of over het ontwerp advies werd gevraagd aan de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid bedoeld in artikel 4, § 2, 2°, van het decreet van 7 december 2007 ‘houdende de oprichting van de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns, Gezondheids- en Gezinsbeleid en van een Adviescommissie voor Voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en (Kandidaat-)pleegzorgers’, verklaarde de gemachtigde:

“Er werd (...) geen advies gevraagd aan de strategische adviesraad omdat de decreetgever de programmatie overlaat aan de uitvoerende macht en we deze maatregel snel willen nemen. We willen dat doen om het landschap niet verder te laten groeien, gezien de evoluties met betrekking tot interlandelijke adoptie en het dalend aantal kandidaten. Op deze manier bouwen we ook de nodige (financiële) zekerheid in voor de bestaande diensten.”

Dat de decreetgever de programmatie heeft overgelaten aan de uitvoerende macht, is geen reden om het advies van de genoemde strategische adviesraad niet te vragen aangezien dit advies bij artikel 4, § 2, 2°, van het decreet van 7 december 2007 ook wordt voorgeschreven voor ontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering.

Bovendien is in het decreet van 7 december 2007 geen vrijstellingsgrond opgenomen voor situaties van spoedeisendheid. De snelheid waarmee een maatregel zou moeten worden genomen, vormt derhalve evenmin een reden om aan het advies van de genoemde adviesraad voorbij te gaan. Artikel 16, § 2, van het decreet van 18 juli 2003 ‘tot regeling van strategische adviesraden’ bepaalt overigens dat de adviezen van de strategische adviesraden in de regel verstrekt worden binnen een termijn van dertig dagen na de datum van de ontvangst van de adviesaanvraag, maar dat de Vlaamse Regering in geval van spoed, die met redenen wordt omkleed, de termijn kan inkorten zonder dat hij minder dan tien werkdagen mag bedragen.

De adviesverplichting geldt evenwel volgens de genoemde bepaling van het decreet van 7 december 2007 niet als het ontwerp geen strategisch belang zou vertonen. Dat het voorliggende ontwerp dit karakter niet zou hebben, kan evenwel worden betwijfeld nu de programmering een essentieel element vormt van de regeling inzake de interlandelijke adoptiediensten. Het ontwerp zou derhalve nog om advies dienen te worden voorgelegd aan de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid. Mocht het vervullen van dit vormvereiste nog aanleiding geven tot wijzigingen aan het ontworpen besluit, dan dienen die wijzigingen om advies te worden voorgelegd aan de Raad van State, afdeling Wetgeving.

ALGEMENE OPMERKING

4. Wat betreft de overeenstemming van de beperking tot drie te erkennen adoptiediensten met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, verklaarde de gemachtigde het volgende:

“Het aantal adoptiedossiers of geografische spreiding geeft geen houvast voor een programmatie; het betreft zeer kleine diensten die, mits personeelsuitbreiding, gemakkelijk veel meer dossiers zouden kunnen verwerken. De trend in het aantal interlandelijke plaatsingen is overigens -en wereldwijd- dalend. Geografische spreiding is weinig relevant omdat elke dienst een aanbod voor bepaalde landen heeft, met eigen toelatingscriteria die voor kandidaten veel bepalender zijn in de keuze van een dienst dan de geografische nabijheid. Met de invoering van een programmering willen we garanderen dat de bestaande interlandelijke adoptiediensten minstens een even kwaliteitsvolle en betaalbare begeleiding kunnen bieden, zonder dat dit in gedrang komt omwille van een inkrimping op hun subsidiebudget.”

en

“De overheid kan een grondrecht beperken indien de inperking strekt tot een gewettigd doel en de maatregel noodzakelijk is om dat doel te bereiken. De door de overheid opgelegde maatregel mag evenwel niet dermate zijn dat ze buitensporig is t.o.v. het vooropgesteld doel. De reden waarom het aantal te erkennen diensten wordt teruggeschroefd tot drie diensten is bepaald door het verminderd aantal adopties. Teneinde een optimale dienstverlening te behouden en de expertise inzake niet te versnipperen, dient het aantal te erkennen adoptiediensten te worden beperkt. Het vooropgestelde doel is aldus een kwaliteitsvolle dienstverlening te blijven garanderen, wat enkel kan met een gespecialiseerd team. Teneinde dit mogelijk te maken, kan een maatregel worden genomen waarbij het aantal te erkennen diensten wordt beperkt tot 3. Deze maatregel is niet excessief t.o.v. het te bereiken doel.”

De gemachtigde verklaarde bovendien dat na elke erkenningsperiode de erkenning openstaat voor zowel bestaande diensten (wier erkenning desgevallend wordt vernieuwd) als voor nieuwe kandidaten en dat de organisatie of organisaties die het best voldoen aan de erkenningscriteria, zullen worden erkend.

Mede rekening houdend met dit laatste element, komt de gegeven verantwoording als afdoende voor.

BIJZONDERE OPMERKING

Aanhef

5. Conform hetgeen is opgemerkt omtrent de rechtsgrond voor het ontworpen besluit, dient aan de aanhef een lid te worden toegevoegd waarin wordt verwezen naar artikel 8, §§ 1, derde lid, en 2, van het decreet van 30 april 2004 ‘tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin’.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Annemie GOOSSENS

Jo BAERT